

1

Betonová hvězda v zahradě

Co bylo dřív... začíná otázka logického paradoxu řešeného už od antiky. My se však nebudeme bavit o slepici, ale o architektuře. Zeptejme se tedy, co bylo dřív – dům, nebo zahrada? Zcela namísto je tato otázka pro návštěvníka domu *Banánka* ve vesničce přiléhající ke slovenským Piešťanům.

TEXT MARTIN FILIP

FOTO MATEJ HAKÁR

Dům je postavený na půdorysu trojcípé hvězdy, jejíž ramena mezi sebou svírají úhel 120 stupňů, vyhýbají se stromům v zahradě a dělí ji na několik samostatných částí.

Beton jako materiál blízký přírodě komunikuje se skalní zahradou. Dřevěné prvky v exteriéru nechávají architekti přirozeně zestárnout.

2

3

ODVÁŽNÍ tvůrci ze studia Paulíny Hovorka Architekti postavili masivní betonový dům tak, aby se vyhnuli vzrostlým stromům v zahradě. V obci Banka u Piešťan na úpatí Považského Inovce díky tomu vznikla ojedinělá stavba na půdorysu rovnoramenné trojčpé hvězdy.

„Jedním z důvodů pro tento půdorys bylo i to, abychom káceli co nejméně starších stromů. Ctíme hodnotu vzrostlé zeleně. Nová výsadba musí nějakou dobu růst, aby dosáhla žádaného estetického efektu a zároveň stínila,“ popisuje architekt Martin Paulíny. Sofistikovaní stavitelé z banskobystřického studia, laureáti Ceny Dušana Jurkoviče, by ale nepostavili betonovou hvězdu, kdyby k tomu neměli i jiné důvody. „Tím dalším je, že půdorys zároveň reaguje na funkční členění stavby. Jedno křídlo té trojramenné hvězdy směřuje k přístupové komunikaci, je tedy technické, vstupní. Další dvě křídla směřují na strany okolo centrálního společného denního prostoru. Jedno z nich je rodičovské a jedno dětské nebo návštěvnické. Zmíněným tvarem jsme dosáhli soukromí jednotlivých křídel a společně s ideou vyhnout se vzrostlým stromům nám takové pojetí půdorysu vyšlo jako nejlepší,“ vysvětluje Paulíny.

Ateliér už má ve svém portfoliu několik domů a vil podobného soudobého střihu, často s využitím pohledového betonu a ploché střechy. Banánka – ke zdánlivě exotickému jménu

3

Střecha pokrytá rozchodníky a mechy zadržuje část srážkové vody, která se tak odpařuje v místě a ještě více zlepšuje klima v okolí domu zasazeného do přírody.

4

4

Jihozápadní křídlo stavby má funkci hlavní noční části. Je zde rodičovská ložnice se samostatnou šatnou, velkorysá koupelna, WC a sauna.

5

S betonem a sklem v interiéru kontrastují lepené dubové podlahy.

6

Materiálové pojetí doplňuje lomový kámen zasazený v pozinkovaných roštích. Tyto gabiony přecházejí z exteriéru do interiéru.

5

6

se ještě dostaneme – je ale v něčem stavbou výjimečnou i pro Paulínyho a Hovorku. „Tento konkrétní dům má na rozdíl od našich ostatních domů tu vlastnost, že je utopený v zeleni, v zahradě. V této míře jsme to vlastně ještě nikdy v žádné stavbě nevyzkoušeli,“ popisuje Paulíny. K tomu se váže také naplněný záměr, že „bydlení“ se tady nenabízí jen uvnitř. „I na zahradě se dá svým způsobem žít. Zvláště v tomto období, kdy jsou léta stále teplejší. Jde o velmi zajímavé rozšíření samotného obytného prostoru domu,“ míní architekt.

Nutno podotknout, že díky specifickému půdorysu nemá dům zahradu jednu, ale v podstatě tři. Jako k samostatným zahradám se k nim postavil i zahradní architekt Martin Sučíč. Zahrada je v domě za denního světla přítomná v podstatě neustále, a to díky skleněným vnějším stěnám.

Paulíny popisuje, že z jednotlivých místností, které jsou v křídlech domu otočené různými směry, se nabízejí zcela odlišné výhledy a zároveň mají obyvatelé chráněné své soukromí i za velkými okny. „Pokud jste například v centrální obytné hale nebo ve wellness křídle stavby, máte výhled na centrální část zahrady, kde se nachází také jezero. Pokud jste v rodičovské ložnici, díváte se na druhou stranu. Ložnice má větší soukromí a zároveň i vlastní komponovanou zahradu,“ říká. Rozdílné výhledy nabízejí také dětské pokoje neboli pokoje pro

Hala je přímo propojena s krytou terasou velkoformátovými posuvnými prosklenými stěnami, které se zasouvají do pouzder ve stěnách.

8

9

hosty. „Obyvatelé mají své soukromí a zároveň možnost výběru, co budou zažívat a vnímat ve svém výhledu,“ dodává architekt.

Specifickým znakem domu je rovněž plochá střecha porostlá zelení. Paulíny ji vnímá jako vhodný prvek pro podobné stavby, pro jednopodlažní rodinné domy, které nesázejí na pravouhlý půdorys. A zelenou střechu vysvětluje jako zcela logické vyústění soudobého stavitelství. „Porovnání

8

Na prostor hygienického zázemí s koupelnou a saunou navazuje menší terasa s vířivým bazénem. V této části zahrady je potok i ochlazovací bazén.

9

Dům je masivní stavbou ze železobetonu. Architekti akcentují vzhled monolitického betonu, do kterého se otlačily kartáčované desky bednění.

ekonomiky ploché a sedlové střechy vychází dnes už prakticky stejně, plochá střecha je dokonce o něco jednodušší i lacinější z hlediska výstavby i údržby. Spolu s nástupem velmi kvalitních izolačních fólií, které se na ploché střechy používají, se přišlo na to, že se dá velmi dobře použít zašterkování střechy, které chrání samotnou fólii a zároveň odráží tepelnou složku sluneční energie. To může zařídít šterková plocha nebo šterk doplněný substrátem a extenzivní zelení,“ popisuje. Šterk a substrát jsou ovšem na střeše použité jen ve velmi tenké vrstvě – tak, aby to střechu příliš nezatěžovalo a nevyžadovalo nadměrné investice do statiky domu. Vhodnou volbou pro porost na střeše jsou proto rozchodníky a různé druhy mechů. Zašterkovaná zelená střecha domu navíc zadržuje část dešťové vody, jež díky tomu neodteče ihned pryč, ale pomalu se v místě vypařuje a vylepšuje klima.

Základní konstrukční bázi Banánky je železobeton. Architekti jej zvolili opět z několika důvodů. Jedním z nich jsou izolační vlastnosti domu zhotoveného z takto hutného materiálu, který dobře drží teplotu v interiéru. Poté co dům jeho obyvatelé naakumulují teplem, nevychladne tak snadno jako například dřevostavba. „A když už jsme se rozhodli pro takovýto typ materiálu, rozhodli jsme se ho v rámci stavby také přiznat. Protože si myslíme, že má zajímavé

10

Melancholická atmosféra skalní zahrady s protékajícím potokem a jezírkem vstupuje do interiéru. Nad domem bdí hustý listnatý les podhůří Povážského Inovce.

10

11

výtvarné vlastnosti. Jednoduše se nám líbí, připomíná nám přírodní materiál. Je to sice v podstatě umělý kámen, ale využívá materialitu, která je v přírodě přítomná," říká Paulíny.

Architekti pozvali beton dovnitř se vším všudy. Prostupuje celým domem na stropěch a některých stěnách. „Přináší to další efekt, že pokud nevytváříte na nosných konstrukcích další vrstvy, omítkové nebo náterové, nemusíte se o dům tolik starat. Pokud se beton znečistí, jednoduše jej omyjete vodou. Jeho jistá skvrnitost, surovost je jeho základní vlastností, nemusíte se obávat, že si například omítnutou a nabílo natřenou stěnu zašpiníte. Beton zůstává ve své přirozenosti prakticky navždy," popisuje Paulíny a dodává, že volba betonu jde ruku v ruce s výtvarným záměrem tvůrců použít materiál blízký přírodě, který bude ladit se zahradním exteriérem. Režný beton i dřevěné plochy v exteriérech nechali architekti bez povrchové úpravy přirozeně stárnout.

Dům ve vesničce Banka těsně u slovenského lázeňského města pojmenovali jeho autoři Banánka. Ačkoli by se mohlo zdát, že tím odkazují na tropy nebo subtropy, opak je pravdou. Banánka je místní označení obyvatelky vesnice Banka, mužský obyvatel Banky se tradičně nazývá Banánec. Pojmenováním stejně jako betonovými základy tak zůstává trojčipá hvězda pevně zasazena na levé straně Váhu. —

12

13

11, 13

Centrální hala s kuchyní a obývacím pokojem slouží jako přístup do dvou obytných dispozičních křídel stavby. Na jedné straně je kuchyně, na druhé obývací pokoj.

12

Beton prostupuje celým domem na stropěch a některých stěnách. Skutečnost, že jej nekryjí žádné dodatečné nátěry, usnadňuje údržbu interiéru.

PROVOZOVATEL SÍTĚ LÉKÁREN U HYGIE

Hledáme nové vhodné prostory
k pronájmu po celé ČR

Hledáme nové partnerské lékárny

Zabýváme se pronájmem obchodních prostor a provozem lékárenských zařízení. Jste-li provozovatelem lékárny a hledáte stabilní zázemí lékárenské sítě nebo jste-li vlastníkem nemovitosti vhodné pro provoz lékárny, napište nám. Radii probereme možnosti spolupráce na osobní schůzce.

www.arvisimax.cz / info@arvisimax.cz

